

Opschrift

Vergadering van 19 januari 2026

Nummer: 2026_MV_00063

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Bruno Matthys: Vuurwerkgebruik tijdens de eindejaarsperiode in Gent

Raadslid(-leden):

Bruno Matthys - Voor Gent

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

De eindejaarsperiode is voor velen van ons een moment van vieren, samenkomen en kort stilstaan bij het afgelopen jaar. Dat vieren gaat in veel verschillende Gentse wijken gepaard met het afsteken van vuurwerk.

Hoewel het afsteken van vuurwerk in Gent wettelijk sterk beperkt is in tijd en voorwaarden, tonen talrijke meldingen en getuigenissen dit jaar opnieuw aan dat deze regels in de praktijk vaak worden overschreden. In woonstraten, op pleinen en in tuinen werd vuurwerk afgestoken tot ver na het toegelaten tijdsvenster, soms in zeer dichtbebouwde ruimtes.

Vuurwerk is jammer genoeg geen onschuldig schouwspel van licht waar we allemaal samen rustig naar kunnen kijken.

Het leidt niet alleen tot geluidsoverlast, het roept ook bredere vragen op over veiligheid, handhaving en leefbaarheid in de stad. Bewoners geven aan dat vuurwerk te dicht bij woningen, voertuigen en voetpaden wordt afgestoken, waardoor gevaarlijke situaties ontstaan.

Het creëert ook een duidelijk gevoel van onveiligheid bij Gentenaars. Onder andere meerdere vrouwen spraken onze raadsleden aan dat ze hun plannen 's avonds hebben aangepast omdat er aan hun voordeur, op de stoep of op de middenberm tot nog laat in de nacht vuurpijlen werden afgestoken. In de auto blijven zitten, niet buiten durven gaan of spurten richting je eigen voordeur uit schrik zouden geen onderdeel mogen zijn van een nieuwjaarsviering voor onze Gentenaren.

Vuurwerk zorgt ook voor vervuiling van onze publieke ruimte, denk maar aan fijn stof, afvalresten en schade. Vaak wordt ook privé-eigendom hier het slachtoffer van.

Ten slotte heeft intensief vuurwerkgebruik ook een duidelijke impact op dierenwelzijn. Huisdieren raken in paniek, wilde dieren worden verstoord en ook landbouwdieren ondervinden stress.

Vuurwerk wordt vaak verdedigd als een traditie die hoort bij de jaarwisseling, maar in een dichtbevolkte stad als Gent botst die traditie steeds vaker met andere maatschappelijke bekommernissen zoals rust, veiligheid en zorg voor mens en dier.

Wij als fractie steunen dan ook het pleidooi van de burgemeester om te vragen voor een federaal totaalverbod op de verkoop van particulier vuurwerk en het probleem zo aan te pakken aan de bron. Alleen zo kunnen we toekomstige ongelukken vermijden.

Vraag:

1. Welke evaluatie maakt het stadsbestuur van het vuurwerkgebruik tijdens de afgelopen jaarwisseling, en welke lessen worden hieruit getrokken voor toekomstige eindejaarsperiodes?
2. Overweegt de stad Gent om het beleid rond particulier vuurwerk verder te verstrengen of te evolueren naar een algemeen vuurwerkverbod? Welke rol speelt de federale overheid hierbij?
3. Welke maatregelen of alternatieven ziet het stadsbestuur om de eindejaarsviering feestelijk te houden, maar tegelijk rekening te houden met veiligheid, dierenwelzijn en de leefbaarheid in Gentse woonwijken?

Antwoord

Samenvatting

De verschillende vragen tonen aan dat vuurwerk en veiligheid tijdens oudejaarsnacht een thema is dat sterk leeft. Ondanks incidenten was de situatie in Gent grotendeels beheersbaar en bleven zware rellen, zoals in andere grootsteden, uit. Dat is geen toeval, maar het resultaat van een geïntegreerde aanpak die inzet op preventie, bemiddeling én kordaat optreden. Ik wil daarbij uitdrukkelijk alle betrokken diensten en vrijwilligers bedanken.

Weken vooraf werd een uitgebreid veiligheidsplan uitgerold, met sensibiliseringscampagnes, vormingen, huisbezoeken en voordeurgesprekken bij risicogroepen, controles op illegaal vuurwerk. In de dagen voorafgaand aan oudejaarsnacht werden er ook extra bemiddelingsteams op het terrein ingezet en was er versterkte capaciteit om mogelijke overlast aan te pakken.

Op oudejaarsnacht zelf was er een versterkt politieel dispositief met tijdelijke camera's, drones, bemiddelingsteams, interventie- en arrestatieploegen, ondersteund door een multidisciplinaire commandopost. Voorafgaandelijk werden er afspraken gemaakt met de bestuurlijke en gerechtelijke overheid om snel en efficiënt te kunnen optreden. Waar nodig werd streng opgetreden. Elk vuurwerkincident en elke vorm van geweld wordt dan ook ten stelligste veroordeeld.

De meeste incidenten deden zich voor tussen 23u en 2u op enkele gekende locaties. Er vielen geen gewonden, wel materiële schade. In totaal werden 28 personen gearresteerd, waarvan 19 minderjarigen en vooral uit Gent zelf. Voor de minderjarigen zijn de ouders

onmiddellijk ingelicht als wettelijke voogd. In kader van onze nazorg gaat de politie bij de minderjarigen en hun ouders ook een huisbezoek uitvoeren. De stijging van het aantal arrestaties ten opzichte van vorig jaar is het gevolg van een meer gerichte en gecoördineerde aanpak.

De politie registreert geen gegevens over etnische of migratieachtergrond; het beleid focust op gedrag en buurtcontext. Naast handhaving werd ook geëxperimenteerd met preventieve alternatieven, zoals het proefproject op het Van Beverenplein.

Ik beschouw deze aanpak als een ‘proefproject’: het verkeersvrij maken van een plein, lancering van activiteiten, inzet van vrijwilligers, ‘pleinpatrons’ en camerabewaking. Het doel is jongeren een alternatief bieden en zo incidenten voorkomen. Evenwel moet ik vaststellen dat incidenten uit voorgaande jaren zich opnieuw voordeden.

De vraag is dus vooral wat er wel mogelijk is om nog meer jongeren te overtuigen om dit fout gedrag aangestuurd door sociale media en door gelijkaardige feiten in andere steden en landen niet te stellen. De dienst Preventie voor Veiligheid en Politie blijven zich hierin verder verdiepen. De prioriteit ligt nu op bijsturen, door middel van evaluatie van wat werkte en wat niet.

Toch wil ik benadrukken dat ik samen met de politie tevreden ben dat de try-out plaats vond. We waarderen ook sterk de medewerkers en de vrijwilligers die dit op zich genomen hebben. Begin februari nodig ik de vrijwilligers en medewerkers uit om hen persoonlijk te bedanken en te luisteren naar hun ervaringen.

Onderzoek van de uitkomsten van dit experiment zal bepalend zijn voor volgende stappen. Afhankelijk van wat uit de evaluatie naar voren komt, zal de stad mogelijk uitbreiden met meer locaties of intensievere koppeling ouders–jeugdwerkers–scholen. Wat de vraag betreft rond de prioriteiten voor de volgende oudejaarsnacht, we zullen onze geïntegreerde aanpak blijven continueren. Deze aanpak heeft aantoonbaar impact op het beperken van spanningen en incidenten. Samen met alle betrokken partners zullen we de voorbije eindejaarsperiode evalueren en kijken waar we moeten bijsturen, waar we nog bijkomende inspanningen kunnen leveren.

Tot slot benadruk ik dat lokale maatregelen hun grenzen hebben zolang particulier vuurwerk vrij kan worden verkocht. Zolang mensen het vrij kunnen kopen, zullen ze het ook blijven gebruiken, verbod of niet. Zolang de verkoop van vuurwerk in België mogelijk blijft, is het voor lokale overheden dweilen met de kraan open. Daarom blijf ik pleiten voor een nationaal verbod op verkoop en gebruik van particulier vuurwerk. Zonder zo’n federale maatregel blijft lokale handhaving dweilen met de kraan open.

Mathias De Clercq
Burgemeester
